

2020-06-07

Från

Lotta Lanne, Naturskyddsföreningens klimatgrupp lotta@lanne.se tel 070-315 62 39

Tintin Almqvist, Norrköpings Fridays for future Tintin.almqvist00@gmail.com tel 076-318 58 07

Stina Sköld, Extinction Rebellion Norrköping stina.skold@gmail.com 073-800 30 84

Frågor kan ställas till oss.

Till pressen i Norrköping

Klimatrörelsen i Norrköping har gjort en undersökning bland kommunstyrelsens ordinarie ledamöter och dess Miljö- och klimatberedning

Här är resultatet.

Under 2019 och fram till nu har en lång rad klimatomdemonstrationer, manifestationer och aktioner skett i Norrköping, med många deltagare. Ett antal medborgarförslag och namninsamlingar har lämnats in. Vi vill att Norrköping ska göra en klimatanplan, förklara Klimatnödläge, sluta subventionera flygplatsen, ha en plan för byggande av solenergianläggningar, bygga mer i trä, upphandla klimatvänligt och gå med i föreningen Klimatkommunerna. Vi har för det mesta fått ett mycket avvisande gensvar från de styrande politikerna på våra förslag. Vi har till och med mötts av direkt misstro på Parisavtalet och rapporterna från IPCC, FNs klimatanpanel som sammanställer världens klimatanvetenskap.

Eftersom Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för miljö, klimat och hållbar utveckling har vi därför undersökt hur främst de ordinarie ledamöterna i Kommunstyrelsen och dess beredningsgrupp för miljö och klimat, totalt 18 personer, ställer sig till följande frågor:

1. Ansluter du dig till Parisavtalet och litar på rapporterna som IPCC har tagit fram? Vi har hänvisat till information som Naturvårdsverket och SMHI ger, på svenska, om Parisavtalet och de senaste IPCC-rapporterna.
2. Om svaret är nej. Vad är orsaken?
3. Vilka åtgärder vill du genomföra för att Norrköping ska uppnå Parisavtalet?

Frågorna skickades till ledamöterna en dryg vecka innan vi önskade få svar. Den enda som svarade i tid var Lars Stjernqvist (S) Kommunstyrelsens ordförande. ”Jag tycker vi ska följa avtalet och det vi gör och planerar inom klimatområdet visar att vi vill bidra med vad vi kan” var hans korta svar. Om IPCCs rapporter skriver han ”Jag måste erkänna att mina kunskaper är begränsade för att bedöma forskarnas slutsatser men med tanke på deras samstämmighet och risken med att underskatta problemen så blir mitt svar att jag litar på rapporterna”. Ingen av de övriga S-märkta ledamöterna har svarat på frågorna, trots påminnelser och löften om att de ska svara.

Vår kommentar: Det visar att socialdemokraterna är måttligt intresserade av klimat- och miljöfrågorna.

Övriga partier har oftast via sina partisekreterare svarat på frågorna. Moderaterna svarar ja på första frågan och när det gäller åtgärder hänvisar de till de tydliga uppdragen till de kommunala verksamheterna och bolagen när det gäller klimatanpassning, till exempel minska utsläppen och plastanvändning. Moderaterna värnar speciellt om lokalproducerad mat, som har många miljö- och klimatfördelar. De menar dock att det kommunala handlingsutrymmet är begränsat för att uppfylla Parisavtalet.

Karin Jonsson (C) svarar ja på fråga 1 och hänvisar till kommande möten med miljörorelsen för att informera om miljö- och klimatarbetet i kommunen.

Ledamöterna från KD svarar "självkla" ja på fråga 1. De vill även uppnå målen med Agenda 2030. Norrköping för ett aktivt klimatarbete med ett tätt samarbete med exempelvis EON och universitetet. Kommunen är på tårna när det gäller klimatanpassning och övergången till miljövänlig fordonsflotta. Partiet vill engagera kommunens invånare och medarbetare och underlätta hållbara val. De vill öka andelen svenskt livsmedel när kostriktlinjerna nu ändras.

Vår kommentar: Ett oväntat bra svar. De är både tydliga och bland de första som svarar.

Reidar Svedahl L svarar ja på fråga 1 men betonar att forskningsrapporter "inte ger enkla svar på komplexa frågor. Vi behöver läsa, tolka och dra slutsatser."

Klimatarbetet sker genom målen för mandatperioden och kommunens budget. Alla kommunala nämnder och bolag ska minska användningen av fossila bränslen och utveckla ny teknik. Kommunen jobbar på många sätt med frågorna, vid fysisk planering, samspel med Östgötatrafiken och näringslivsutveckling. Vi kan inte bromsa oss till målet.

Vår kommentar: Vilka tolkningar och slutsatser som Svedahl drar av IPCC-rapporterna berättar han inte i vår enkät.

Sandra Karlsson, tidigare SD och nu partilös, är den enda som svarar klart nej på fråga 1. Hon anser att modellerna från FNs klimatpanel kraftigt överskattar uppvärmningen och världens ledare riskerar att fatta fel beslut.

Darko Mamkovic (SD) kan inte svara med ett enkelt ja eller nej på fråga 1. Han menar att SD inte har något emot Parisavtalet men anser att Sveriges åtaganden ska stå i proportion till att vi står för runt en tusendel av världens utsläpp. Vi får inte förlama näringslivet och konkurrenskraften anser Mamkovic. Norrköping har redan en mycket ambitiös miljöpolitik. Det finns alltid något mer att göra, men ensidiga åtgärder från Sveriges sida är meningslösa.

Vår kommentar: Mamkovic har inte förstått Parisavtalet som säger att alla länder ska bidra till klimatmålen. Sverige är en av de värsta utsläpparna per capita. Han har inte heller funderat på att klimatomställning kan bidra till industrins konkurrenskraft

Nicklas Lundström (V) svarar klart ja på fråga 1. Han vill se stora investeringar från kommunen i egen produktion av förnyelsebart. Han är glad över kommunens nya träbyggnadsstrategi. En motion om att rädda insekterna har gått igenom, även en motion om klimatanpassning. Flygplatsen vill han lägga ner direkt och kollektivresor ska bli billigare. Sverige behöver göra enorma investeringar i att ställa om produktionen i industrier, byggsektorn och transporter och vi behöver införa smarta konsumtionsskatter.

Mia Sköld (MP) ersättare i Kommunstyrelsen fick också möjlighet att svara på våra frågor. Hon svarar ja på fråga 1. Vi måste göra allt vi kan, som kommun, för att vara en del av att uppfylla Parisavtalet. Därför har MP-Norrköping under senare år gjort ett par mycket strategiska överenskommelser med den sittande kvartetten. Det går nu att söka pengar från Norrköpings forskningsfinansiering för att klimatanpassa näringslivet. Norrköping ska göra en färdplan för ett fossilfritt Norrköping 2030. Norrevo och Hyresbostäder ska ansluta all ny- och ombyggnation till förnybara energislag. Samtliga verksamheter i kommunen ska årligen redovisa hur de skärper sitt arbete mot Agenda 2030. Till sist stimuleras verksamheter att söka pengar ur den sociala investeringsfonden till integrationsprojekt.

Våra slutord: Klimatrörelsen i Norrköping anser att kommunen har kommit på efterkälken i miljö- och klimatarbetet, jämfört med många andra kommuner. Hoten mot mänskligt liv på jorden är överhängande. Utsläppen måste minska med 15 % per år om vi ska klara Parisavtalets 1,5-gradersmål och 5 % per år för att uppnå 2-gradersmålet. Dessa siffror gäller eftersom vi inte räknar med storskalig BECCS och massiv skogsplantering, som det inte finns några genomförbara planer för idag. För att uppfylla Parisavtalet måste massiva åtgärder vidtas i samhället. Kommunen spelar en stor roll i det arbetet. Då duger det inte att stora delar av ledamöterna i Kommunstyrelsen visar skepsis eller svagt intresse för frågorna. Speciellt politikerna i Kommunstyrelsen behöver ta ett ledarskap i miljö- och klimatfrågorna.

Lotta Lanne, Naturskyddsföreningens klimatgrupp
Tintin Almqvist, Norrköpings Fridays for future
Stina Sköld, Extinction Rebellion Norrköping

Faktaruta:

Parisavtalet tecknades 2015. Det hör till FNs Klimatkonvention som undertecknades redan 1992. Då erkände världens länder att hotet om klimatförändringar är en av de svåraste miljöfrågor som människan har ställts inför och utsläppen av växthusgaser behöver därför stabiliseras "på en nivå som förhindrar farlig störning av klimatsystemet". Det viktigaste målet i Parisavtalet är att länderna ska hålla den globala uppvärmningen under två grader, men helst under 1,5 grader. Dessutom har länderna lovat att efter hand öka sina ambitioner. **IPCC** är FNs panel av klimatforskare som sammanställer världens klimatforskning. De ger ut utvärderingar med ungefär 6 – 8 års mellanrum. Den senaste utvärderingen var den 5:e och kom ut 2013. I den konstateras bland annat att den globala uppvärmningen fortsätter, och ökar. Uppvärmningen är kopplad till människans aktiviteter. Vi ser konsekvenser i form av extrema väder, smältande isar, havshöjning, minskad biologisk mångfald, mindre odlingsjord med mera.

2018 kom en specialrapport, inför den 6:e utvärderingen. Rapporten redovisar skillnaderna mellan 1,5 och 2 graders temperaturhöjning. Där konstateras bland annat att mänskliga aktiviteter har höjt medeltemperaturen med ungefär 1 grad. Den globala uppvärmningen når sannolikt 1,5°C mellan 2030 och 2052 om utsläppen fortsätter i samma takt som nu. Snabba utsläppsminskningar behövs om vi ska klara 1,5 grader. En global kolbudget för att klara 1,5 grader redovisas. Med dagens utsläppsnivå är budgeten slut år 2028. Den sjätte utvärderingen beräknas vara klar 2021.

BECCS är infångning och lagring av koldioxid vid förbränning av biomassa. Metoden lyftes som en av åtgärderna för att nå 1,5-gradersmålet i IPCCs rapport från 2018.

Så här gjorde vi undersökningen

24 maj skickade vi ut följande e-brev till de ordinarie ledamöterna i Kommunstyrelsen och till dess Miljö- och klimatberedning:

Miljö- och klimatorganisationerna i Norrköping har under klimataktionerna 2019 och vintern 2020 uppmärksammat att flera folkvalda i Norrköping inte erkänner den samlade vetenskapen om klimat och biologisk mångfald som FN:s klimatpanel IPCC förmedlar. Vi vill därför undersöka hur ledamöterna i Kommunstyrelsen och dess Miljö- och klimatberedning ställer sig till Parisavtalet och IPCCs rapporter. Resultatet kommer att redovisas på en presskonferens eller i en debattartikel i tidningarna.

1. Ansluter du dig till Parisavtalet och litar på rapporterna som IPCC har tagit fram?
Information om Parisavtalet <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallat/EU-och-internationellt/Internationellt-miljoarbete/miljokonventioner/Klimatkonventionen/Parisavtalet/>
Information om IPCCs 5:e utvärdering <http://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/6500/978-91-620-6592-8/>
Information om IPCCs 6:e utvärdering <https://www.smhi.se/klimat/ipcc/ipcc-resultat>

Svara ja eller nej.

2. Om svaret är Nej. Vad är orsaken?
3. Vilka åtgärder vill du genomföra för att Norrköping ska uppnå Parisavtalet?

Vi önskar ditt svar senast söndag 31 maj

Upplysningar ges av

Lotta Lanne, Naturskyddsföreningens klimatgrupp lotta@lanne.se tel 070-315 62 39
Tintin Almqvist, Norrköpings Fridays for future Tintin.almqvist00@gmail.com tel 076-318 58 07
Stina Sköld, Extinction Rebellion Norrköping stina.skold@gmail.com 073-800 30 84

Måndag 1 juni skickade vi en påminnelse till de ledamöter som inte svarat. Då fick vi in några svar. Övriga kontaktade vi per telefon och fick löfte från de flesta att de skulle svara inom kort.

Exakta svar från de olika ledamöterna:

Lars Stjernkvist (S) Ordförande

Ja, jag tycker vi ska följa avtalet och det vi gör och planerar inom klimatområdet visar att vi vill bidra med vad vi kan. Jag måste erkänna att mina kunskaper är begränsade för att bedöma forskarnas slutsatser men med tanke på deras samstämmighet och risken med att underskatta problemen så blir mitt svar; ja. (Om han litar på IPCC-rapporterna)

Kicki Liljeblad (S) 1:e vice ordf

Har inte svarat

Sophia Jarl (M) 2:e vice ordf

Samtliga moderater har svarat genom Viktoria Strömberg, politisk sekreterare:

Miljö- och klimatorganisationerna i Norrköping har ställt några frågor till kommunstyrelsen i Norrköping och här kommer ett samlat svar från Moderaternas representanter.

1. Moderaterna står bakom Paris-avtalet och har stått bakom de beslut som kommunfullmäktige fattat utifrån innehållet i Paris-avtalet. Där kan nämnas Fossilfritt Sverige där Norrköping ingår tillsammans med 200 andra aktörer.

2. -

3. Norrköpings kommun har tydliga uppdrag till de kommunala verksamheterna och till de kommunala bolagen när det gäller klimatanpassning – t ex minska utsläpp, minska plastanvändning etc. Vi står bakom dessa uppdrag och har även aktivt fört fram vikten av att satsa på mer lokalproducerad mat. Det minskar behovet av transporter, bidrar till en biologisk mångfald och möjliggör en mer klimatsmart matproduktion än vad andra länders jordbruk ger. Vi tror också att det arbete som gjorts inom "Framtidens resor" är viktigt för att utveckla det lokala resandet på längre sikt. Paris-avtalet är dock en väldigt komplex fråga och det finns många beslut som måste fattas på nationell eller global nivå vilket gör att det kommunala handlingsutrymmet kan framstå så något begränsat.

Vår kommentar: Vi har haft en mejlkonversation med Sophia Jarl och fått bekräftat att svaret gäller samtliga moderata ledamöter och att de även litar på IPCC-rapporterna.

Karin Jonsson (C) Ledamot

Hej, jo jag stödjer Parisavtalet och kommer att informera er om hur vi jobbar med mycket kring det på våra träffar framöver,

Vi frågar: Litar du också på IPCC-rapporterna?

Från Karin: Hej, jo jag menar den också

Eva-Britt Sjöberg (KD) Ledamot

Svar från Erik Muncker, politisk sekreterare för KD:

Vi i Kristdemokraterna sätter alltid miljön och vetenskapen i främsta rummet och ställer oss självklart bakom IPCC:s arbete och självklart även strävan efter att uppnå målen enligt Agenda 2030. Miljöberedningen i kommunen kommer att hålla ett antal webbmöten framöver, vilka jag tror kan vara av stort intresse för er.

I Norrköping för vi ett aktivt klimatarbete och har ett tätt samarbete med exempelvis E.ON, universitetet och är på tårna när det gäller såväl klimatanpassningar och övergången till en miljövänlig fordonsflotta.

Från Kristdemokraternas sida anser vi att långsiktighet i arbetet är av största vikt. Vi skulle gärna försöka hitta nya vägar att engagera kommunens invånare och medarbetare i miljöarbetet och underlätta för att hållbara val kan göras i vardagen på alla plan. Vi skulle också önska att andelen svenskt livsmedel ökar i våra verksamheter och upphandlingar. I just den frågan är en revidering av kostriktlinjerna på gång och där hoppas vi att det skall kunna göras ett sådant avtryck!

Hoppas detta gav er bra input från KD:s perspektiv.

Vi frågar: Tack Erik för dina ord från KD:s perspektiv. Vi ställde dock nedanstående frågor till ledamöterna i KS och dess Miljö- och klimatberedning. Vi vill ha svar från Eva-Britt och Elvira också. Notera att fråga 1 också gäller om ni ställer er bakom Parisavtalet.

Svar från Erik: Du kan vara trygg i att svar jag skickar (även eventuella framtida) är väl förankrade med de som tillfrågas, i detta fallet med Elvira och Eva-Britt, även om svaret kom ifrån mig.

Självklart ställer vi oss bakom Parisavtalet (var kanske lite otydligt formulerat i mitt svar med att vi stod bakom IPCC:s arbete, men avsåg såklart Parisavtalet med).

Uppskattar ert viktiga engagemang!

Reidar Svedahl (L) Ledamot

Ola Hedin, politisk sekreterare svarar. Här kommer Reidars svar:

1. Ja, men jag betonar att forskningsrapporter inte ger enkla svar på komplexa frågor.

Vi behöver läsa, tolka och dra slutsatser.

2. --

3. Frågan är stor, och svaret kan bara bli några axplock. Som del av den styrande Kvartetten är Liberalernas viktigaste verktyg för ett hållbart Norrköping där utsläppen minskar de övergripande målen för mandatperioden och kommunens budget. Där styr vi alla kommunens nämnder och bolag, exempelvis med mål 4 (Grön omställning och klimatanpassning) som handlar om minskad användning av fossila bränslen men också hur vi kan utveckla teknik och ta tillvara mer förnyelsebara energi. I förslaget till budget 2021 lägger vi även ett nytt uppdrag till kommunens bolag för att öka användningen av förnyelsebar energi.

Inom mitt ansvarsområde Samhällsbyggande vill jag lyfta fram Översiktsplan för staden och Översiktsplan för landsbygden, som på många sätt lyfter frågor om energiförbrukning, transporter och generella utsläpp. Den här veckan är det särskilt aktuellt hur vi kan samspela med Östgötatrafiken för att koppla nya etableringar till kollektivtrafik. Vi kommer lyfta det i vårt remissvar på det regionala trafikförsörjningsprogrammet.

Jag har också särskilt ansvar för näringslivsfrågor. Just företag, teknikutveckling och tillväxt är otroligt viktigt för att skapa resurser och nya metoder att bygga, producera, transportera och konsumera hållbart. Inför nästa år kommer vi försöka skapa ett kluster för tryckt och organisk elektronik, där vi har flera företag som jobbar med ny solcellsteknik. Norrköpings fond för forskning och utveckling är ett annat sätt att stödja innovation och hållbar utveckling. Vi kan inte bromsa oss till målet, det är genom entreprenörernas hårda arbete som vi kan nå de globala målen och uppfylla Parisavtalets!

Fredrik Björkman (M) Ledamot

Se svar från Sophia Jarl

Sandra Karlsson (partilös) Ledamot

Ursäkta att det blev sent, jag var tvungen att ta en ordentlig funderare. Här är svaren:

1. Ansluter du dig till Parisavtalet och litar på rapporterna som IPCC har tagit fram?

Nej, jag kan i dagsläget inte ställa mig bakom detta till 100%.

2. Om svaret är Nej. Vad är orsaken?

IPCC arbetar med klimatmodeller och prognoser. Det blir problematiskt när FNs klimatpanel tar fram modeller som stämmer dåligt med vad som kan mätas i verkligheten. Om världens ledare agerar efter IPCCs modeller som kraftigt överskattar uppvärmningen, då riskerar de att fatta fel beslut.

3. Vilka åtgärder vill du genomföra för att Norrköping ska uppnå Parisavtalet?
Se tidigare svar.

Avslutningsvis vill jag säga att detta är en otroligt komplex fråga som inte kan besvaras rättvist med några enkla rader.

Magnus Cato (S) Ledamot
Har inte svarat

Christer Frey (M) Ledamot
Se Sophia Jarl

Joanna Sjölander (M) Ledamot
Se Sophia Jarl

Darko Mamkovic (SD) Ledamot

1. Jag kan inte svara med enkelt svar ”ja eller nej” på en så komplex fråga.
2. Svaret är inte nej, och jag vill vara tydlig med att vi i Sverigedemokraterna inte har haft något emot Parisavtalet. Dock har vi vissa invändningar kring hur avtalet och Sveriges åtagande i frågan hanteras, bland annat att våra åtaganden bör stå i proportion till vår faktiska påverkan och vad som kan anses rimligt att genomföra utan att förlama näringslivet och/eller industrins konkurrenskraft.
3. Norrköpings kommun har redan mycket ambitiös miljöpolitik som präglar alla våra verksamheter. Det finns alltid något mer man kan göra, men i och med att vi står för runt en tusendel av världens utsläpp av växthusgaser är ensidiga åtgärder från Sveriges sida tämligen meningslösa om de inte återspeglas av åtgärder i andra länder.

Nicklas Lundström (V) Ledamot
från Tobias Holmberg, politisk sekreterare

1. Ja såklart!
3. Vi ställer oss självklart bakom kommunfullmäktiges uppsatta mål om total fossilfrihet i kommunens verksamhet till 2030. Men vi är inte nöjda där, det krävs mer mycket mer åtgärder. Vi vill se stora investeringar från kommunen i egen produktion av förnyelsebart, vi kan inte enbart förlita oss på att andra ska göra rätt.

Vi i Vänsterpartiet Norrköping har fått och fortsätter att få igenom en rad förslag för att ta sig an klimatutmaningarna på allvar och ställa om. Vi vet till exempel att byggindustrin står för en stor del av utsläppen, därför är vi också glada över att vårans träbyggnadsstrategi har gått igenom. Trä är både effektivt och klimatsmart, dessutom är det en av våra största tillgångar i vår direkta närhet. Lokalproducerat och förnyelsebart helt enkelt. Vi har också fått igenom en viktig motion om att ”Rädda insekterna” som handlar om att garantera den biologiska mångfalden och är helt centralt för vår framtida matproduktion. Och efter en motion från Vänsterpartiet arbetar kommunen med en offensiv klimatanpassning.

Men vi är såklart inte nöjda där, det finns fler stora och viktiga saker som Norrköpings kommun kan göra för att nå målen. Lagg ner flygplatsen direkt! Både klimatvidrigt och ekonomiskt slöseri. Ställa om resandet på allvar till kollektivt genom billigare och ännu hellre avgiftsfri kollektivtrafik med fossilfri kollektivtrafik.

Klimatfrågan spelar såklart en stor roll även utanför Norrköping. Sverige behöver göra enorma investeringar i att ställa om produktionen i industrier, byggsektorn och transporter. Vi behöver införa smarta konsumtionsskatter.

Klimatförändringarna går inte att stoppa, men vi kan och vi gör allt vi kan.

Mia Sköld (MP) suppleant i Kommunstyrelsen. Vi bad om hennes svar på frågorna trots att MP inte har en ordinarie plats i Kommunstyrelsen:

Mitt svar är ja.

Vi måste göra allt vi kan, som kommun, för att vara en del av att uppfylla parisavtalet. Därför har MP-Norrköping gjort ett par mycket strategiska överenskommelser med den sittande kvartetten.

I budgetöverenskommelsen 2018 fick vi in en skrivelse om att det ska gå att söka pengar från Norrköpings forskningsfinansiering för att klimatanpassa näringslivet.

I överenskommelsen för ett hållbart ekonomiskt finansramverk, har vi fått igenom att Norrköping ska göra en färdplan för ett fossilfritt Norrköping 2030.

Och nu, i den senaste budgetöverenskommelsen för 2021 har vi fått igenom följande tre punkter:

1. Att i Norrevos och Hyresbostäders ägardirektiv få en skrivning om att all ny- och ombyggnation ska anslutas till förnybara energislag.
Det betyder att alla kommunala fastigheter på sikt kommer attraktiv uteslutande förnybar energi. Ett otroligt stort grönt avtryck.
2. Att samtliga verksamheter kommunen årligen ska redovisa hur de ska skärpa upp sitt arbete mot agenda 2030.
Det kommer att betyda att ingen verksamhetschef i fortsättningen kan luta sig tillbaka och säga att man redan jobbar med den. Nu måste alla chefer redovisa årligen hur de ska skärpa upp arbetet och höja ambitionsnivån.
3. Vi ska stimulera verksamheter att söka pengar ur den sociala investeringsfonden till integrationsprojekt med syfte att hjälpa elever att klara skolgången och dessutom hjälpa dem att få en meningsfull fritid.

Från beredningsgruppen:

Elvira Wibeck (KD)

Se Eva-Britt Sjöberg

Åsa Sköldestig (S)

Har inte svarat

Päivi Johansson (M)

Se Sophia Jarl

Mårten Jarl (M)

Se Sophia Jarl